

జప యజ్ఞములందె జన్మలన్నియు వాయె
 మనసు కుదురదాయె మానవునకు
 జప యజ్ఞములు సలుప జన్మమిదేరునా
 మనసు నిలపకున్న మందుమఱికి.

ది వ్వాత్సా స్వరూపులారా!

యజ్ఞయాగాది క్రతువులకు, దానధర్మములు కర్మలకు, జపతపాది సాధనలకు ఆలవలపై పుట్టినట్లుగా, పెట్టిన పేరుగా ప్రసిద్ధి గాంచిన ప్రళయ గమనందు మానవత్వాన్ని ప్రకటించే నిమిత్తమై, దివ్యత్వాన్ని వ్యాపింప చేసే నిమిత్తమై జనక చక్రవర్తి గొప్ప యజ్ఞమును ప్రారంభించాడు. అనకమంది మనులను యోగులను, రోజయోగులను, పండితులను ఆహ్వానించాడు. వీరి యజ్ఞము ఆర్చిత వైభవముగా దిగ్విజయముగా జరిపాడు. కడపటి దినము గొప్ప సమావేశము జరిపాడు యో జనక చక్రవర్తి. ఇందులో ఎవరైనా బ్రహ్మవేత్త ముందుకు రావలెనని ప్రార్థించాడు. అనకమంది మనులందు, మహర్షులందు కొంత సంతోషములు ప్రారంభమైనాయి. కాని ఎట్టి సంతోషము లేక శ్రీరథములో యాజ్ఞవల్క్యుడు ముందుకు వచ్చాడు. జనక చక్రవర్తి తనకి పూర్వమే యజ్ఞము గావించుకొన్నట్లుగా పేయి గోవులను నిర్వహించారమగానుచి వాటిని యో బ్రహ్మవేత్త తీసుకుని వోవలెనని అనినాడు. ఈ మాటలను విన్న తక్షణమే తన కిష్టులను రోపి యో గోవులన తన ఆశ్రమమునకు తీసుకు పోమ్మని ఆహ్వానించాడు. యజ్ఞమునకు యజమాని యైన తక్షణముననే యాజ్ఞవల్క్య! నీవు బ్రహ్మవేత్తవన్నదనిని యుజోవుపరచిన రథైతనో యో గోవులను నీవు తీసుకొని వోవుటకు అధికారమున్నదిగాని, అట్లు యుజోవుచేయుటకు పూర్వము నీకు యోగోవులను తీసుకొని వోవుటకు అధికారము లేదు. అని అడ్డగించాడు.

తనని పురస్కరించుకొని యాజ్ఞవల్క్యుడు అనకమంది పండితులను యుషులను అనకవిధములగా ప్రశ్నిస్తూ వచ్చాడు. ఎవరూ యో యాజ్ఞవల్క్యుని యొక్క ప్రశ్నలకు సరైన జవాబులివ్వలేక వోయారు. ఈ విధంగా సభనిక్కబ్బుంట్లో, నిర్మలమైన భవములో నిలచి వుండిన సమయములో అక్షులుడు లేచి 'మృత్యువును అధిగమించటానికి ఏది మార్గము?' అని అడిగాడు. దానికి యాజ్ఞవల్క్యుడు 'వెక్కు' అని జవాబుచ్చాడు. ఈ వెక్కి అగ్ని. వాక్కువ్వారా అగ్ని సహాయముతో, అగ్నిరూపముతో మృత్యువును అధిగమించవచ్చును అన్నాడు. ఈ అధిగమించుటయే ముక్తియని, అది అధిమక్తియని కూడా జవాబుచ్చాడు. తనకి సరైన లేతగా జవాబు చెప్పమని మరొక యోరి ప్రశ్నించాడు

అన్నలు డు. పుట్టినప్పుడు తల్లి గర్భము ఒక అగ్నిగుండము, దీనియందే లోకలరము అనేక విధములైన అంగములతో కూడి ముంటుంది. గర్భాన్ని అంత్రమైందిన తరువాత బిరిగ్ని లో కరిణిన్ని భస్మముగా విస్తరించి.

రూపములను గావించునది అగ్నియే. రూపములను నిర్మలము గావించునది అగ్నియే. అగ్నికి మించినది మరొకటి లో జగత్తునందు లేదని జవాబిచ్చాడు. ఇంకనూ లో సభయందున్న వారు లో బ్రహ్మవేత్త అనేదానిని సరైన రీతిలో ఋజువు గాని చేసిమిత్తమై అనేకమంది అనేక ప్రశ్నలు వెన్నో వచ్చారు. తదుపరి ఉద్వలకుడు లేచాడు 'యాజ్ఞవల్క్య! గ్రహము తెన్నియో చెప్పగలవా?' అని అడిగాడు. ఈనాడు రాహువు, కేతువులు ఋణాంత గ్రహములతో మనము వృక్షరిస్తూ వుంటాము. ఆనాడు లోపేర్లులేవు. అప్పుడు యాజ్ఞవల్క్యడు ప్రాణము, వాక్కు, జిహ్వ, కన్ను, చెవులు, చేయి, మనసు, చర్మము ఋణియే అప్ప గ్రహములన్నాడు. దానితో ఉద్వలకుడు కూర్చున్నాడు. ఆనాడు జనక చక్రవర్తి కౌలమునందు అస్మితీ యమైన పండితులయ, గొప్ప జ్ఞానవేత్త, మహాసాధుమణి గాని. ఆమె సుస్థితమై సస్వరముతో, మధురమైన వాక్కుతో 'యాజ్ఞవల్క్య! దేవతలెందరోనవు చెప్పగలవా?' అని అడిగింది. మంచితో మంచి మంచి మాటలేవస్తూ వుంటాయి. ఆయా యింటి వీరూ తిండక 3, 306 మంది దేవతలని జవాబిచ్చాడు. అప్పుడు గొల్లి యింకము లోదేవతల సుతగ్గించి చెప్పగలవా అని అడిగి తదుపరి లోమె 33 మంది దేవతలలో నేవుదనిని ముగించమని ఆమె ప్రశ్నించేటప్పటికి 8 మంది వశువులు, 11 మంది రుద్రులు, 12 మంది ఆదిత్యులు, ఒక ఇంద్రుడు, ఒక ప్రజాపతి. ఇవే 33 మంది దేవతలు అన్నాడు. మరల లోమె దీనిని వదల లేదు. 'యాజ్ఞవల్క్య! 33 మంది దేవతలనుండి 6 మంది గా నవు వీరిని తగ్గించి చెప్పుటకు వలవుతుందా?' అని ప్రశ్నించింది. చెప్పాడు. అగ్ని, వాయువు, ప్రకృతి, ఆదిత్య, ఆదిత్య మండలము, ధృవోకమని జవాబిచ్చాడు. ఆమె మరింత తెలివితేటల గల్గినది. ఆమె బ్రహ్మవేత్తనే. దీనితో తృప్తి పడక దీనిని మోడుగా మార్చటానికి వలవుతుంది అని అడిగింది. త్రిలోకము లే త్రిమూర్తి స్వరూపము అన్నాడు. దేవలోకము, మానవలోకము, దైత్యలోకము. దేవలోకమునకు దమము, మానవలోకమునకు ధర్మము, దైత్యలోకమునకు కుడయ యివే దేవతలు అన్నాడు. శానిగొల్లి అంత యృష్టి పడెనువంటిది కాదు. మరల ప్రశ్న వేసింది. దీనిని రెండుగా మార్చటానికి సాధ్యమవుతుందా అని అడిగింది. వుణము, అన్నము అన్నాడు. మరొక చెక్కు ప్రశ్న వేసింది ఆమె. 'రెండు దేవతలను ఒకటిన్నర దేవతగా మార్చటానికి సాధ్యమవుతుందా?' అనింది. సభలోనున్న పండితులు, ఋషులు లో ప్రశ్నకు ఊరగాణు పడ్డారు. దేవతలు యిద్దరు వుండవచ్చును ముగ్గురు వుండవచ్చును ఆరుమంది వుండవచ్చును. ఒకటిన్నర దేవత యింకొకటిని అందరికి ఒక అక్షాహ కలిగింది. మహా బ్రహ్మవేత్త కనుక యాజ్ఞవల్క్యడు వాయువు అన్నాడు. ఆమె తిరిగి ప్రశ్నించింది. వాయువే ఒకేదేవత అవుతుంది గాని ఒకటిన్నర దేవత అవటానికి వీలులేదే అని

అని ప్రశ్నించండి. వాయువు సర్వపంచోర్థమలందు వుంటుంది కనుక దీనిని అదృశ్యమని అంటారు. అదృశ్యమనగా ఒకటిన్నర అని దీనికి అర్థము. తదుపరి ఒకదేవతగా నివుచె ప్పుగలవో అని అడిగింది. అదే పుణ్యము అన్నాడు. ఏ కోవం బహుశైలి మన్నది ఒక్కటే అయినప్పటికి అనేక విధములుగా వాసే రూపము ధరించి తనను తానే పంకల్పించుకొని భిన్నరూపములుగా రూపొందింప చేసుకుంటాడు. ఉన్నది ఒక్కటే అయినప్పటికీ అనేకమంది విప్రులు దానిని అనేక రూపములుగా దర్శించి అనేక నామములు స్థాపిస్తారు. ఏకం సర్వే పితృబహుదావదంతి' ఉన్న సర్వం ఒక్కటేగాని దానిని అనేక రూపములుగా రూపొందింప చేసుకుంటారు. దీనికి గొర్లి చాలా సంతసించి యితను బ్రహ్మవేత్త. జనక మహాశాసో అష్టానములో వుండటానికి వలెవుతుందని అద్వితీయమైన పండితునిగా రూపొందించమని తమి జనకుని పుర్ణించింది. అంతటిచో యాజ్ఞ మల్గుడు తన ప్రసంగమును మానక అక్కడ అందరికి సుహృద్ గావించటానికి పూనుకున్నాడు.

తల్లి బిడ్డను ప్రేమిస్తుంది. బిడ్డ తల్లిని ప్రేమిస్తున్నాడు. భర్త భర్తను ప్రేమిస్తుంది. భర్త భార్యను ప్రేమిస్తున్నాడు. అన్న తమ్ముని ప్రేమిస్తున్నాడు. తమ్ముడు అన్నను ప్రేమిస్తున్నాడు. ఇదే విధముగానే కొంతమంది ధనమును ప్రేమిస్తున్నారు. కొంతమంది వస్తువులను ప్రేమిస్తున్నారు. కొందర విద్యను ప్రేమిస్తున్నారు. ఎవరిని మిత్రమై వారు ప్రేమిస్తున్నారు ఎవరు ప్రేమిస్తున్నారు? భార్యని మిత్రమై భర్త భార్యను ప్రేమించటం లేదు. తల్లి తన బిడ్డని మిత్రమై తల్లి తన బిడ్డను ప్రేమించటం లేదు. ఎవరిని మిత్రమై వారు వారిని ప్రేమిస్తున్నారో గాని ఒకరిని మిత్రమై ఒకరు ఒకరిని ప్రేమించటం లేదని నిర్ణయము చేసినాడు. ఈ యురొగములన్నియూ ఆళ్ళను రొగములో కూడినవే. నా దేహను రొగములో కూడినవి కావు. ఇప్పుడు నేనే వస్తువును ప్రేమిస్తున్నాను. ఈ వస్తువు నిమిత్రమై నేను యీ వస్తువును ప్రేమిస్తున్నానా, నా నిమిత్రమై నేనే వస్తువును ప్రేమిస్తున్నాను. అదే విధముగానే ప్రపంచములో వున్న సమస్త పంచోర్థములను వృక్షాలు ప్రేమిస్తున్నారంటే పంచోర్థములు నిమిత్రమై వస్తువును ప్రేమించటం లేదు. తమ నిమిత్రమై ఆవస్తువును ప్రేమిస్తున్నారు. తమను తమ ప్రేమించుకోకుమనగా యేమిటి? తమ ఆళ్ళను రొగమునే తమ నిరూపిస్తూ వస్తున్నారు.

ఆత్మ అనగా ఏమిటి? వాక్కు, మనస్సు, పుణ్యము యీ మూడింటి యొక్క బృహత్తర స్వరూపమే. పుణ్యము ఎక్కడనుంచి వచ్చింది? యనస్సు ఎక్కడునుండి వచ్చింది యీ జ్ఞవల్గుడు చెప్పాడు. 'మానవుడు భుజించే ఆహారములో స్థూలమైనది మలరూప కమగను, అతి సూక్ష్మమైనది మనస్సు రూపకంగా రూపొందుతుంది. మానవుడు త్రోవే జలము యో అతి స్థూలమైనది మూత్ర రూపకమగును, సూక్ష్మమైనది పుణ్యరూపం ధరిస్తుంది. వాక్కు తేజో మయ రూపాన్ని ధరిస్తుంది. వాక్కు అనే తేజస్సు అన్నమయమైన దేహమును రసమయమైన పుణ్యంలో అంకితముగా విస్తుంది. మనస్సు, వాక్కు, పుణ్యము యీ

మా డింటి యొక్క చీరకనే ఆత్మ అంటున్నారు కదా! ఆత్మను ఒకే రూపంగాని యా మాడు
కాదే అని గార్ల అడ్డు తగి తింది. అప్పుడు చెప్పాడు. నటపు, తెలపు, ఎరుపు యివి అగ్ని
? సహజ గుణములు. ఈ మాడును వేరుకాదు. అగ్ని ఎల్లగా కనుపిస్తుంది. తెల్లని
స్వరూపాన్ని ధీరిస్తుంది. ఆరినప్పుడు నల్ల స్వరూపాన్ని హిందుతుంది. నటపు శత్రుయి
క్కో చెక్కాము. ఎటుపు ఉషసె యొక్క చెక్కాము. తెలపు పగటి చెక్కాము. ఈ మాడు
టియిందు వున్న సూర్యుడు ఒక్కడే. ఇట్టి యేకత్వముగా వున్న ఆత్మ అనేక సమయ
ములందు అనేక స్వరూపములను ధీరిస్తుంది. కనుకనే ఆత్మ సంబంధమైన విషయాన్ని
యివ్వరూ కూడను యిట్టిది అట్టిది అని నిర్ణయించుటకు అధికారము లేదని గర్హి
బాడు.

ఇదే జనిలో గార్ల యుత్తి పడక ఎన్నివిధములైన మనుషులు యీ జగ
త్తునందు వున్నారు అని మరొక ప్రశ్న వేసింది. నల్ల రకములైన మనుషులు యీ జగత్తునం
దున్నారు అన్నాడు. ఒకటి మనుషులచేవత. రెండు. మనుషుమనిషి. మూడు. మనుషుడై త్త.
నటగు. మనుషులపశువు. ఈ నటగు రకములైన మనుషులు యీ జగత్తునందున్నారని నిర్ణ
యించాడు. బ్రహ్మ జ్ఞుడైన మనిషి డైవము. సత్త ధర్మములతో కూడినవెడు మానవుడు
అన్నాడు. బ్రహ్మ జ్ఞుత్వము తో వుండి, నిరంతరము బ్రహ్మ భవమునో యి తిస్తూ సర్వత్ర కూ
డా బ్రహ్మమునో దర్శిస్తూ, స్వార్థము స్వప్రయోజనము లేకుండా కాలము ను గడిపే వాడు బ్ర
హ్మ జ్ఞుడైన మనిషి. సర్వలయిందు వుండిన ఉత్పత్తు ఒక్కటే అనే సత్యన్ని సర్వించి, రూప
నిమములు విసర్జించి నిత్యచై తన్వమును మాత్రమే జానను భవించే స్వభావము బ్రహ్మ
జ్ఞము. ఈ విధమైన ప్రవర్తనల చేత మానవ త్యాన్ని అను భవించే వాడు మానవ డైవ
త్వమున్నారు.

మానవ మానవత్వము. సత్తము చేతను, ధర్మము చేతను తనకలయు
ను పవిత్రము గావించుకుంటూ, తనయొక్క కర్మవృక్షర్మల నాచరించుకుంటూ, దానధర్మ
బసత్తుకుంటూ మానవులతో సమత్వమైన జీవితాన్ని గడుపుకుంటూ, ఎవరినో హింసిం
చక, ఎవరినో బాధించక సర్వలనూ ప్రేమిస్తూ, మానవతో విలువలైన యీ సత్త ధర్మ
ములను నిత్యమైన మార్గములో క్షణక్షణము మరువకుండా ఆచరిస్తూ వచ్చేవాడు నిజమై
న మానవుడు.

సురూపానము గావిస్తూ తన యదార్థమైన మనసును మరచి తన్నయి
త్రై. పుత్తుత్రై, ఉన్నుత్తుత్రై నోటికి వచ్చినట్లు యి తరులను దూషించటము, లుతరులను
భోధించటము, హింసించటము, తన యొక్క స్వార్థమును బోవితముని బ్రమించిన
వాడు మానవ డైత్వము.

ఆహార నిద్ర భయ మైథునములయందే తన జీవితమును గడుపుతూ
తిండి తిల్లా దులే ప్రధానమైన లక్ష్యములని భావిస్తూ జగత్తుని బంధమైన విషయములలో

దేనియందు ప్రవేశించక, విచక్షణాజ్ఞన వీనుడై, దాన ధర్మములనే భవములు యేమా
త్రము చేరించక, సత్యమార్గములచే యోమిటా గుర్తించలేక, పశువుల వలె తన జేహ
ము యొక్క భోగ భాగ్యములను మాత్రమే ధృష్టి యందుంచుకొని బొంబిలువంటి
వౌడు మానవ పశువు అన్నాడు.

ఈవిధముగా బ్రహ్మవేత్త ర్మిన యాళ్ళ వల్పుడు నిత్యజీవితములో మాన
వత్వములో వుండిన దివ్యరహస్యములను చక్కగా ఆ సమాపేశములో అందరికి తెలుపు
తూ వచ్చాడు. ఏ తావో తా దాని యొక్క రహస్యాన్ని మనము విచారించినప్పుడు యాళ్ళ
విద్యా గ్రాహిణి త్రువులు దేనిని మిత్తమై ఆ చరిత్ర వచ్చేవారనేది విచారణ చేస్తే మాన
వత్వమును ప్రకటితము గావించే నిమిత్తము, దివ్యత్వమును గుర్తించే నిమిత్తము, పు
త్రము గడిపే నిమిత్తము, పరమార్థమును అర్థము చేసుకునే నిమిత్తము, మానవత్వము
ను మరచి దైవత్వములో లోనము గావించే నిమిత్తమై యీ యజ్ఞయాగాదులు పురంధ
మయ్యాయి. స్వర్గము కావలెనని గాని, మనోభోజ్యము సెరవేరాలని గాని ఆనాడు యజ్ఞ
యాగాదులు సల్పలేదు. దురుధృష్ట వశాత్తూ కాలము గడిచే కాలది యీ పవిత్రత అయి
మరుగుపడు తూ వచ్చింది. ప్రతిదానికీ స్వార్థము స్వార్థము స్వప్రయోజనము. త్రిగమనే
భవము యేకాస యందు కనుపించటం లేదు. త్రిగమ ప్రధానమైన యజ్ఞము
గా రూపొందుతూ వచ్చింది. మానవ జీవిత మంతయు ఒక యజ్ఞ స్వరూపమే.
ఆనుచోనే ప్రతికర్మము కూడను యజ్ఞము యొక్క ప్రతి భాగములే. ప్రతిదానియు
దు త్రిగమనే భవమును అభివృద్ధి పరుచుకోవాలి. ఏపని చేసినా తన నిమిత్త
ముగా ఆను భవించాలి. లోనంచే ఎవరు? తాను అట్లు స్వరూపుడుగా వివేకించాలి.
నేను ఎవరికోసమో యింత త్రిగము చేశాను, నేను ఎవరికో సమో సేవలు చేశాను అని
భవించేవాడు పరమ అజ్ఞాని. నేను చేస్తున్నాను అనే భవము అహంకారమునకు కరణ
మవుతుంది. అహంకార రహితుడై అభి మానమును త్యజించి కర్మవృక్షాన్ని నిర్మూల
చేదేనియందు నిత్యధర్మములను లక్ష్యమునందుంచుకోవాలి.

ఇట్టి మానవ త్యాగి యీ నాడులోకములో స్థాపించే నిమిత్తమై యీ
శిష్యత్వ కర్మలు ఆచరించడానికి ఒక కారణమైంది. ఎక్కడ చూచిన యీనాడు
యజ్ఞములని చెప్పుతున్నారు. ఈనాటి యజ్ఞములన్నియు ఒకవ్యాపారరంగముగా రూపొ
దుతున్నాయి. ఎప్పుడు తన బేతిలో ఉచ్చితగ్ని హేతుండ్ అప్పుడుంటే ఏదో ఒక య
జ్ఞముని పురంభిస్తున్నారు. కారణమేమిటి తన నిమిత్తమై యజ్ఞము ఆచరించు
యజ్ఞముని చెప్పుతే అహంకార ప్రచలు ఉచ్చితగ్ని నందిస్తారు. ఆవచ్చిన ధనములో కం
తవరకు ఒక్క పెట్టి మిగిలిన ది స్వార్థముగా వుపయోగించుకుంటాడు. ఈనాడు
ప్రతికర్మము యిదే విధమైనదిగా రూపొందు తున్నది. సత్యములన్నియు త్రిగభావ
ముచేత స్వార్థ రహితమైన తలంపుచేత తను పురంభించాలి. త్రిగము లేని మాన

వునకు యనాటికి శంఠి లభించదు . నిరంతరము పైకినన్నిటట్టుగా కనుపిస్తాడుగాని అ పలంతా కుమిలి పోతుంటాడు.

దేవునిరూపులారా! ప్రధానమైన విషయము మీరు గుర్తించాలి. పరమ భక్తులమని, సాధకులమని, జ్ఞానుల మని మీరు భావిస్తూ వుండవచ్చు. మొట్టమొదట మీరు అపారకారము నిర్మూలము గాకొని చుకొండి. ఆడంబరమొలకు యోమాత్రము అవశ్యము యివ్వవచ్చు. త్వగ భావము చేత సేవలు చేయండి. ఇదియే ఒకపెద్దయజ్ఞము. ఇది కర్మ యజ్ఞము. అపరిమిత బ్రహ్మయజ్ఞము. బ్రహ్మయజ్ఞము యొక్క ప్రతి ఆణి మేకర్మయజ్ఞము. కాని దురదృష్టవశాత్తు పవిత్రమైన పేదము జ్ఞానముయైనదిగా వుండేది కాని దినదినమునకు మారుతూ వచ్చి ఒక వాళ్ళయమగా మారుతూవచ్చింది. పేదము వాళ్ళయమ కాదు. బ్రహ్మయమము. ఈ నాడు వాళ్ళు మాత్రమే పుచ్చరిస్తున్నామి గాని డ్రయారూపములో యే మాత్రము దీనిని నిరూపించబంటుంది. అదే మనస్వేదం వచస్వేదం కర్మక్షేదం మహాత్మనం. మనస్సున్నక, వచస్సున్నక, కర్మక్షేదక దురాత్మనం. అపరి ఒకటి బయట ఒకటి యిదికేవలము ఒకవిధమైన మానవత్వము కంటే మానవుని స్థితి. ఏది చేసినా దైవాజ్ఞగా నీవు చేయాలి. దైవాజ్ఞ నీవు తుదపాటియాలి. అదియే ఫలితము. దీనికే మించిన ఫలితములేదు. దైవము స్వార్థరహితమైన భావము. ఏది చేసినా జగత్తు కొసమనే చేస్తూ వుంటాడు. అకారణంగా అనుయోదీ ఆచరించడు. కారణం అక కల్పణమే. ఇట్టి భావాన్ని మీరు గుర్తించినప్పుడే మానవత్వము సార్థకమవుతుంది. కనుక త్వగ భావమును అభివృద్ధి గాంచుకొనాలి. మనము ఎవరినో ప్రేమిస్తున్నామనుకొంటుంటే అలా పారపాటు. తన ఆనందము నిమిత్తమై తనను అను ప్రేమిస్తున్నాడు. ఎవరిని ప్రేమించినప్పుడీని ఆత్మను ప్రేమించినప్పుడు భావించటం సరియైన ప్రేమ. ఒకవ్యక్తినిగాని, ఒకవిషయమునుగాని ఒకపదార్థమునుగాని ప్రేమిస్తున్నానని భావించటము అజ్ఞానము. నేను దేవునిని నీరులోను తున్నాను. నీకుత్పత్తి కొసం నేను నీరు త్రొసుతున్నానా నాత్పత్తి కొసం నేను నీరు త్రొసుతున్నాను. అన్నాను. భుజిస్తున్నాను. ఇది అన్నం తృప్తి కొసం కాదు. నాత్పత్తి కొసం భుజిస్తున్నాను. ఈవిధముగా చిన్న చిన్న విషయములను ఏకాగ్రత చేసుకుంటూ పోతే ప్రతి చిన్న విషయమునందు తన తృప్తి తన ఆనందము తనకు లక్ష్యంగా భావించుకుంటున్నాడు.

అనందే విమితీ? దేవము కాదు. అనేదేహమైతే యిది నాదేహమని యిందుకు చెప్పుకోవాలి. అను ఆత్మస్వరూపుడే. ఈ ఆత్మనే సర్వత్రా వ్యాపించి వుంటున్నాడు. ఉపాధి బోధము దీనివేస్తే నీవు నేను రెండూ ఒకటే. ఉపాధివలన అవిధమైన భేదములు అభివృద్ధి అవుతున్నాయి. కనుక నిత్యం జ్ఞాన మనంత మనే దీనిలో వుండిన అంతర్యము గుర్తించుకోవాలి. ఈ విధమైన విచారణ చేస్తూ పాపాలగాని యిదోభక్తి

భక్తి యని భజన చేసి సంతమాత్ర మున, జపము చేసి సంత మాత్రమున కాదు . యజ్ఞము చేసి సంత మాత్రమున కాదు. ధ్యానము నను కూర్చున్నంత మాత్రమున కాదు. మనసును అరికట్టాలి. విశ్వాసమును పెంచుకోవాలి. అట్టి విశ్వాసము లేకుండా ఎన్నిరకములైన సర్కార్లు ఆచరించినప్పటికిని ఆవన్న వృత్తములే. అట్టి విశ్వాసములో నేవు యోచిష్ట కర్మము చేసి నప్పుటికిని అదే మహాత్తర మైన యజ్ఞుగో రూపాండు తుంది. భగవంతుడు ఎప్పుడూ ధూమ్రానిత్య చూస్తాడు గాని ధూమ్రానిత్య చూడడు. అపృతము ఒక్కో చుక్కైనా పవిత్రము యిక్కడ చుక్కనా, స్పృశా, టంబ్లరా యని విచారణ చేయనక్కర లేదు. నేవు నిర్మలమైన వ్యధయంతో నిస్వార్థమైన భవములో చిన్న కర్మము నాచరించినప్పుటికిని అది పెద్ద యజ్ఞముగా రూపాండు తుంది.

ప్రేమ స్వరూపు లాలో ఎన్ని దినములు మీరు ఉపవ్రాసములు విన్నప్పుటికిని మనలో మనసు ఎంత వరకు మార్పు చెందింది అనే విషయాన్ని మీరు విచారణ చేయాలి. కేవలము వనటము, ఆ విన్నంత వరకు సంతోషపడటము తిరిగి యిక్కడ నుండి వెళ్లిన తక్షణమే మరచిపోటం. అది సరైన పనికాదు. నిజమైన భక్తుడు చేయవలసినది కాదు. వాకటి తెండైనా ఆచరణలో పెట్టి శ్రమ శ్రమేమీకా వున్నతమైన భావలు కొంత వరకున్నా దూరము గాని చుకొని ఏర తత్వము వైపున ప్రయాణము చేసినప్పుడు సహజంగా దివ్యతత్వము మీలో వికసిస్తుంది. అంతేగాని దినదినము నకు పుక్కుత మైన విషయాల్ని బలపరచుకుంటూ, పుక్కుత మైన సంబంధములను పెంచుకొంటూ యీ ఆశలు మితి మించిపోవటం వలననే మానవత్వము క్షీణించి కేవలము ఏశుత్వము గానూ తపోచున్నాది. మానవత్వము నుండి దైవత్వము నకు పోవాలిగాని, మానవత్వము నుండి ఏశుత్వము నకు దిగరాదు. దీనికంతో మూలకారణము ఆశలే ఆశలే. ఆశలకు ఒక అంత్యమునేదే లేదు. అనర్థ కుమార్ కట్టకడ ఏటికి ఒక పుర్ణన చేశాడు. నాకు ఎంత యిచ్చాలో అంతే నాకు ఇాలి. నీకేవల ఒక్క టుంటే అంతే ఇాలి. కాని అన్నాడు. అది వున్నా ఇ లోడ అది తరువత విషయము. మనము కారవలసింది అదియే. వున్న దాని తృప్తి ఏడెల. లేని దాని నిమిత్తమై విచారము చేయకూడదు. వాఱాదిపోయినప్పుటికి యిది కూడా ఒక యోగమునే భావించాలి.

ఈనాటి మానవుని అణాంతికి మూలకారణము ఏమిటి? ఉన్నదనోవైన అలక్ష్యము. లేనిదానిపై ఆశలము. దాని వలన అణాంతి అభివృద్ధి అవుతున్నది. ఉన్నదన్ని అనుభవించటం లేదు. ఉన్నదన్ని అలక్ష్యం చేస్తున్నాడు. లేనిదాని విషయమై పుకూలాడు తున్నాడు. ఇది ఎంత మార్గ తత్వము చిచ్చింది. ఉన్నదన్ని అనుభవించు. ఇది అనుభవించటం లేదు. లేనిదానిపై పుకూలాడటం ఎంత వెళ్లితనము. ఎంత సంపాదించినప్పుటికిని ఎన్నిపదవుల నెలనప్పుటికిని యివన్న ఒకనాటికి వృత్తము యేవో, మెన్ననే చిప్పాను.

విమలా గాని వచ్చి విమలా గాని పోయి
 పుట్టిన పుడు మరి గిట్టిన పుడు
 ధనము సెచ్చటికొను తొనేగు సెచ్చటికి
 తెలుపరయ్య మరె డప్పుకొందు.

ఎవరైనా దిప్పగలరా? అహా. ముది యేనాటికి మనవెంటరాదు అని తెలుసు. దానిని మిత్త
 ప్పై మనము ఎక్కవ ఎంచుకు తమలు పడాలి. వున్నంతవరకు సుఖజీవనం చేయి.
 ఉన్న డానిలో దానము ధర్మము గావింపాలి. దీనిని దానికి పెంచుకుంటూ వాడుకలతో యింక
 యేనాటికి మనకు వైరాగ్యం వుత్పించేది. వైరాగ్యమనగా అన్ని వదలిపెట్టమని కాదు.

ఆస్తి ఆ ఆవిడి అడవికొనుటకాదు

భావమందు తుడ్లు భావము వడుచే

భ్రాగమగును అది యే యోగమగును.

దురశకు మనం గురి కారాదు. దురశ దుకియమనే అంతుస్తుంది. ఉన్నదానిలోనే తుప్తిపడి
 ఉన్నదానినే మంచి కార్యములలో ప్రవేశ పెట్టి భ్రాగ భావము పెంచుకొని దైవ విశ్వాసము
 మనం అభివృద్ధి గావించుకోవాలి. ఇదే నిజమైన యజ్ఞము. ఇట్టి భావలు గావించే
 నిమిత్తమై యానాడు ఆనక చక్రవర్తి అనేక యాగములు యజ్ఞములు గావిస్తూ వచ్చాడు.
 అనాటి యజ్ఞములకు నేటి యజ్ఞములకు యింక వ్యత్యాసము వుంటున్నది. ఇవి ఆ
 డంబరములలో గావించే యజ్ఞములు. అవి అట్లినందని మిత్తమై చేసే యజ్ఞములు
 చేసేవారికి మాత్రమే కాదు చూసేవారికి కూడను యిట్టి ఆత్మతత్వాన్ని అర్థమయ్యే రీతిగా
 భాషించటం జరిగింది. చిత్తమును భగవంతుని అర్చనము గావింపాలి. చిత్తము
 శుద్ధి చేసుకోవాలి. ఈ చిత్తమును సరియైన రీతిగా చేయమని ప్రార్థించేదే నిజమైన
 ప్రార్థన.